

Találkozás egy fiatalemberrel

Dr. Noha hétköznapijai

Eörsi István

tárcanovellái hetente
jelennek meg
mellékletünkben

Dr. Noha hazafelé menet, már a háza előtt, rongyos, torzonborz, lila ajkú fiatalemberre lett figyelmes, aki egy szemétkosárban kotorászott. Karácsony első napja volt, fagyos napsütés, délután három óra. Dr. Noha egy pillanatra megtorpant, a fiatalember vonásai ugyanis a saját fiataalkori arcára emlékeztették. A guberáló felfigyelt az őt bámuló koros úrra, és odalépett hozzá.

– Adjon egy kis pénzt – mondta neki.

– Miért? – kérdezte dr. Noha. Nagy csend támadt. A fiatalember közelebb lépett dr. Nohához, aki hátrált egy fél lépést.

– Mert magának van, nekem meg nincs.

– De ha adnék magának és mindenkinek, aki erre kér, akkor csakhamar nekem sem lenne.

A fiatalember dr. Noha arcába hajolt. – És ezt vérlázító igazságtalanságnak élné meg? – kérdezte. Dr. Noha megrázta a fejét, és magyarázni kezdte, hogy az ép ösztönű ember az élet kihívásai ellen nem az igazság szempontjait vonultatja fel, hanem az érdekeit. Ha az igazság szempontjai túlzottan eluralkodnának, akkor az emberiség konszolidált rétegeinek önnön érdekeik ellen kellene élniük, ami tartósan kivihetetlen.

– Talán én is így gondolkodom majd, mire olyan idős leszek, mint maga, feltevé, hogy közben megjavulnak az életkörülményeim – mondta a fiatalember.

– Most azonban csak azt ajánlhatom, hogy segítsen ki egy kis pénzzel. Ma éjjel nyolcvanhárman aludtunk a metró egyik aluljárójában, ami rekordnak számít. Nem lehetetlen, hogy rövidesen

éhséglázadás tör ki a fővárosban. Ez érdekeit is befolyásolhatja. Szüksége lehet egy-két olyan emberre, aki kellemes emlékeket őriz magáról.

– Zsarol? – kérdezte dr. Noha. A fiatalember elmosolyodott. – Gondolatainkat – mondta – különféle, gyakran ellentétes hangulatú szavakkal fejezhetjük ki. Zsarolom? Alkut ajánlok? Méltányos ellenérték fejében gondoskodom a biztonságáról? Közvetlen érdekeimet, melyek evésre ösztökélnek, távolabbi, nagy kockázatok árán érvényesítem?

Dr. Noha figyelmét nem kerülhette el, hogy a fiatalember teljes testében vágog. Lába remegését bokáig érő, foltos kabátja sem rejtette el. Sapkát pedig nem viselt – korán megkopaszodott fején hegek és forradások. Hirtelen el-

határozással megkérdezte tőle, hogy mennyi pénzzel elégíthetné ki várakozásait. – Arra kérem – mondta dr. Noha –, hogy olyan summát nevezzen meg, amely nem a társadalmi szokásrendszerhez igazodik, hanem az Ön méltányosságról kialakított fogalmaihoz. – A fiatalember nem felelt, csak elhúzta a száját. – Egy ezres elég lesz? – kérdezte dr. Noha. – Vagy tízezerre gondol?

– Micsoda szarrágó vagy – válaszolta a fiatalember harag nélkül, szinte elismerő hanghordozással. Álltak egymással szemben a Duna partján. Hideg szél fújt, a kezdődő alkonyatban még vibráltak a fények.